

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

בפני כבוד השופטת מיקה בנקי

תובעת עמותת בני ברוך

נגד

נתבעים
1. דידי רמז
2. גיא בכר
3. דליה אלוני

פסק דין

תביעת לשון הרע בגין פרסום מודעות באינטרנט בהן צוין שמה של התובעת. המחלוקת שנדונה בפניי היא אך בשאלת אחריות הנתבעים לפרסום, ובטרם נקבע אם יש במודעות משום לשון הרע.

מבוא

1. בחודש פברואר 2016 פורסמו 3 מודעות אינטרנט אשר לטענת התובעת מהוות לשון הרע נגדה (המודעות עלו במנוע החיפוש 'גוגל' כתוצאת חיפוש הקשור לתובעת).
2. במודעות הופיעו פרטיו של אתר האינטרנט של המרכז הישראלי לנפגעי כתות הנקרא INFOKATOT, ולחיצה על הקישור הובילה ל'דף נחיתה' באתר עצמו העוסק בתובעת. באותו דף ישנו קישור נוסף אשר לחיצה עליו מובילה לבלוג של מר אפלבאום בו מפרסם האחרון מסמכים ודברים הנוגעים להליך משפטי אחר המתנהל בינו לבין התובעת.
3. באותו הליך אחר (ת.א. 9194-11-17) מתנהלת תביעת לשון הרע של התובעת נגד מר אפלבאום, המרכז הישראלי לנפגעי כתות ואחרים, בהיותם על פי הטענה מי שעומדים מאחורי פרסום המודעות דן. בתיק שבפניי הוסכם כי ההכרעה בשאלה האם יש במודעות דן לשון הרע כפופה להכרעה בת.א. 9194-11-17.
4. התביעה כאן הוגשה ע"י התובעת למחרת היום בו גילתה את המודעות, בטענה שהנתבעים אחראים אף הם לפרסום המודעות ועל כן עליהם לפצותה בגין לשון הרע: נגד הנתבעים 1 ו-2 נטען שבמועדים שונים היו בעלי תפקידים מסוימים בבלוג של מר אפלבאום, ונגד הנתבעת 3 נטען שהייתה רשומה כבעלת הדומיין (כתובת האינטרנט) של אתר האינטרנט של המרכז הישראלי לנפגעי כתות המופיע במודעות.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

5. כפי שהובהר והוסכם בין הצדדים, בירור ההליך נעשה תחילה ע"י בחינת אחריותו של כל אחד מהנתבעים לפרסום המודעות נשוא התביעה. ככל שמי מהם אינו אחראי לפרסום – ממילא נדחית התביעה נגדו. ככל שייקבע כי מי מהנתבעים אחראי לפרסום האמור – כי אז תוכרע התביעה בעניינו בהתאם לקביעה בת.א. 9194-11-17 בשאלה האם יש במודעות שנקבע כי הוא אחראי לפרסומן משום לשון הרע.
6. להלן נבחן את היסוד העובדתי המיוחס לכל אחד מהנתבעים ומה היה מעמדו הרלוונטי בעת הפרסום. בהתאם למעמד כל אחד מהנתבעים נבחן האם היה אחראי בדרך זו או אחרת להליך הפרסום.
7. לשם הנוחות וכפי שהוגדרו במהלך הדיון קיצורים עליהם נסמכו הצדדים, "המרכז" הוא המרכז הישראלי לנפגעי כתות, "האתר" הוא האתר של המרכז (אינפו-כתות) ו"הבלוג" הוא הבלוג האישי של מר אפלבוים.

מעמד הנתבעים

כללי

8. בראש ובראשונה לא ניתן להתעלם מהפער המהותי בין האתר לבלוג בכל הנוגע לפרסום המודעות. אין חולק כי במודעות היה לינק שניתן היה באמצעותו להגיע לאתר – אך בכך מסתיים הקישור לאותן מודעות. העובדה שדף הנחיתה באתר מציג תוכן המוצג גם בבלוג או כי יש בו לינק אשר לחיצה עליו מאפשרת מעבר לבלוג אינה יכולה כשלעצמה ליצור קשר בין הבלוג לפרסום המודעות.
9. התובעת מבקשת לקשור את הנתבעים לפרסום נשוא התביעה בטענה להיותם 'עורכי תוכן' באתר או בבלוג, אך תיאוריה זו נשללה בעדותו של הנתבע 2 (עמ' 30 שורות 33-36):

"ש. תסכים איתי שבאופן כללי בעולם עריכת התוכן של מדיה דיגיטלית, ישנם עורכי תוכן רבים שעוסקים בעריכה ממשית של התכנים עצמם?
ת. אתה שואל באופן כללי? יש גם עורכי תוכן שממציאים תכנים, יש הכל מהכל ובכל צורה ובכל דרך ובכל אופן."

כפי שיבואר להלן – בתיאוריה יש הכל, בפועל הנתבעים לא היו עורכי תוכן ולא ייצרו תוכן.
10. בסיכומיה טענה התובעת, ללא בסיס בחומר שבפני, כי עבודת הנתבעים 1-2 לא הסתכמה רק בהעלאת תכנים ומסמכים משפטיים לבלוג, אלא ביצירת תוכן נוסף. מדובר באמירה תמוהה שאין לה כל אחיזה בראיות. ודוק – הקמת קשר טכני של לינק מהבלוג לאתר אינו יצירת תוכן.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

- כמפורט בהרחבה להלן, אני דוחה את ניסיון התובעת לייצר רושם מטעה כאילו יש בראיות יסוד לכך שמי מהנתבעים היה מעורב בתכני הבלוג או האתר.
11. לאורך עדותו של נציג התובעת עבר כחוט השני המרמור על מה שסבר כ'עמדתם האידאולוגית' של כל אחד מהנתבעים נגד התובעת.
- לשם ביסוס טענה זו ביקשה התובעת לקשר דברים שונים לכל אחד מהנתבעים על מנת להצביע על האינטרס והכוונה שהיו לו בפרסום הנוגע אליה, אך אין די בטענה ל'עמדה אידאולוגית' כדי לחייב אדם באחריות לפרסומים שאין לו קשר אליהם. יתר על כן, אני דוחה את הטענה לקיומה של 'עמדה אידאולוגית' של מי מהנתבעים, ועמדותיהם, בכל הכבוד, כלל אינן רלוונטיות לענייננו.
12. נראה כי יש מקום בהקשר זה לזכור את תשובת נציג התובעת לשאלה שנשאל בעניינה של הנתבעת 3 דווקא ומדוע לא נתבעה בתיק האחר (עמ' 12 שורה 35 – עמ' 13 שורה 1):
- "למרכז יש הרבה מתנדבים, יש עובדים, אנחנו לא נתבע את כל העובדים והמתנדבים שפועלים באותו גוף, כך לא עושים. לא כל אדם שבא ומתנדב בגוף לא בהכרח אחראי לפעולות שהראש של הגוף או ההנהלה של הגוף מחליטה לעשות".
- ודוק, איש מהנתבעים אינו נמנה על "ההנהלה" או "הראש" של איזה מהגופים הרלוונטיים לענייננו – לא המרכז, לא האתר ולא הבלוג.
13. עוד יש לציין כי בסיכומיה הציגה התובעת טענות 'עובדתיות' שונות שלא הוצגו בראיות, לרבות הפנייה בהערות שוליים לאתרי אינטרנט שלא הוצגו ולא נדונו בראיות. בכלל זה טענה התובעת בעלמא ל'מידע' המופיע באתרי אינטרנט שונים בעניינם של מי מהנתבעים. מדובר בהתנהלות פסולה שאין לקבלה. טענות אלו לא גובו בראיות וממילא אין לקבלן בשלב זה ובצורה בה הוצגו.
- נפנה להלן לבחינת ענייני הספציפי של כל נתבע.

הנתבע 1

14. לטענת התביעה הנתבע 1 היה הבעלים הרשום של הדומיין של הבלוג.
15. הנתבע 1 הוא בעלים של חברת הקולר הכחול בע"מ, העוסקת בתפעול אתרי אינטרנט ועוד.
- בקיץ 2014 שכר מר אפלבאום את שירותי חברת הקולר הכחול בע"מ על מנת לסייע לו בהקמת הבלוג והפעלתו. במסגרת זו רכשה החברה מ BOX.CO.IL עבור מר אפלבאום כתובת דומיין בה יפעל הבלוג, הוקם אתר ונסרקו אליו מסמכים שמר אפלבאום מסר לסריקה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

16. באפריל 2015 ביקש מר אפלבאום להפסיק את התקשרותו עם החברה ובהמשך התבקש הנתבע 1 להעביר את תפעול הדומיין לנתבע 2. לתמיכה צירף הנתבע 1 לתצהירו הודעה שקיבל מחברת BOX.CO.IL המתעדת את בקשתו להעברת הדומיין של מר אפלבאום וכן חשבונית סגירת החשבון בין החברה שלו למר אפלבאום.
- בכך הניח הנתבע 1 כי סיים את התקשרותו עם מר אפלבאום ואת קשריו לבלוג.
17. לאחר הגשת התביעה נודע לנתבע 1 כי רישום העברת הדומיין לא הושלם שכן הוא נותר כ"בעלים" של הדומיין ועל כן פנה להסדרת הרישום. לתמיכה צירף לתצהירו טופס העברת זכויות אחזקה בדומיין ממנו עולה כי בעל הזכות המועברת הוא הנתבע 1 תחת חברת הקולר הכחול בע"מ.
18. שוכנעתי מהעדויות והראיות כי שמו של הנתבע 1 הושאר כבעל הדומיין של הבלוג בשגגה לאחר שמר אפלבאום סיים את התקשרותו עם חברת הקולר הכחול בע"מ ועבר לקבל שירותים מחברת דוראן שירותי אינטרנט בע"מ. מהראיות עלה כי התהליך הרישומי לא הושלם אף כי במועד העלאת המודעות דן לא היה לנתבע 1 כל בדל קשר לבלוג ולא הייתה לו כל שליטה או יכולת תפעול בו.
19. היינו, במועד הרלוונטי לענייננו לא היה לנתבע 1 כל קשר או מעמד בבלוג ובוודאי שלא היה לו כל קשר או מעמד באתר המרכז.

הנתבע 2

20. לטענת התביעה הנתבע 2 הוא המנהל הרשום של הבלוג ואיש הקשר הטכני.
21. הנתבע 2 הוא בעלים ומנכ"ל של חברת דוראן שירותי אינטרנט בע"מ העוסקת בתפעול אתרי אינטרנט ועוד. בשנת 2015 פנה אליו מר אפלבאום ושכר את שירותי חברת דוראן להפעלת הבלוג.
22. נציגי דוראן פנו למתפעל הטכני הקודם של הבלוג – הנתבע 1 מחברת הקולר הכחול בע"מ – על מנת להעביר את הדומיין לחשבון דוראן כדי לתפעלו. לתמיכה צירף הנתבע 2 לתצהירו את הודעת חברת BOX.CO.IL על העברת הדומיין.
23. עם העברת תפעול הבלוג לדוראן החלה האחרונה בשדרוג טכני של הבלוג והעלאת תכנים שביקש מר אפלבאום.
24. הנתבע 2 הצהיר כי לו או למי מטעם דוראן לא היה כל קשר מכל סוג שהוא לפרסום המודעות. כאמור – המודעות אף לא הפנו לבלוג שתחת טיפולה הטכני של דוראן ולא נמצאה כל תשתית

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

עובדתית או ראייתית לכך שאנשי השירות של הבלוג ייצרו מודעות שיכילו לינק שיפנה דווקא לאתר.

25. לאחר הגשת התביעה נודע לנתבע 2 כי בעוד שדוראן רשומה כמתפעלת הטכנית של הבלוג, הרי שהבעלות על הדומיין נותרה על שם הנתבע 1 שביצע את הרכישה עבור מר אפלבאום. לאור זאת פעל נציג דוראן מול BOX.CO.IL להשלמת העברת רישום הבעלות מהנתבע 1 למר אפלבאום.

26. באשר לתפקידו בפועל העיד הנתבע 2 כדלקמן (עמ' 29 שורות 24-30):

"ש. כלומר הוא פנה אלייך בקשר להקמת בלוג בנוגע לתביעה שמדברת על לשון הרע?

ת. היה כבר איזה משהו מוקם, לא זוכר בדיוק את הסטטוס שלו ואנחנו התבקשנו להמשיך לתפעל אותו. מכיוון ולאחרון אפלבאום אין את הכישורים הטכניים שנדרשים בהעלאת פוסטים לאתר. אהרון אפלבאום היה זה שהחליט מה יש באתר, מסר את החומרים וכמו שכבר הצהרתי לקח את כל האחריות לגבי כל דבר טכני שנתבקשנו לבצע. אני אישית מעולם לא עשיתי שום פעולה בבלוג של אהרון, הסכם השירותים מעולם לא היה מולי. אלא מול חברת "דוראן שירותי אינטרנט בע"מ" ולכן אינני מבין למה אני בכלל עומד כאן למשפט."

27. עוד ציין הנתבע 2 כי (עמ' 30 שורות 23-25):

"כל פעם שהתבקשנו אחד מנציגי דוהרן (השגיא במקור, מ.ב.) העלה את הפוסטים לאתר. אני אומר שוב אני באופן אישי מעולם לא עשיתי שום דבר טכני או לא טכני באתר של אהרון שלא היה בכלל קשור למודעות שבגינן אני נתבע."

28. היינו, במועד הרלוונטי לענייננו לא היה לנתבע 2 כל מעמד בבלוג, אך החברה בבעלותו נתנה שירותים טכניים לבלוג. יתר על כן, לא היה לנתבע 2 כל קשר או מעמד באתר המרכז.

הנתבעת 3

29. לטענת התביעה הנתבעת 3 היא הבעלים הרשום של הדומיין של האתר, תוך שמובהר כי האתר משויך למרכז הישראלי לנפגעי כתות.

30. הנתבעת 3 היא פסיכולוגית חינוכית העובדת באופן פרטי והקימה אתר אינטרנט אישי לפרסום עבודתה. הנתבעת 3 העידה כי בהמשך פנתה לאור בן-זאב שפנה לחברת האחסון לייב סיטי והם שטיפלו בהקמת האתר ורישומו.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

31. מהראיות בתיק עולה כי לאחר עדכון האתר הפרטי של נתבעת 3 – נעשתה פעולה שגויה שגרמה לרישום נתבעת 3 גם כבעלים של דומיין אתר-המרכז.
32. עדות הנתבעת 3 בעניין זה הייתה מהימנה והובהר כי אין ולא היה לה כל קשר לפעילות המרכז ולא הייתה כל סיבה עניינית, סבירה או נראית לעין לכך שהיא תירשם במודע – בין על דעת עצמה ובין על דעת המרכז עצמו - כבעלת הדומיין.
33. יתר על כן, הנתבע 2 העיד כי כל המעורבים בפרשה וכל אנשי המרכז היו המומים מצירופה של הנתבעת 3 לתביעה, שכן אף אחד לא שמע עליה (עמ' 32 שורות 7-11, 20-21).
34. נציג התובעת ציין אף הוא כי עם גילוי המודעות נשוא התביעה (עמ' 11 שורות 29-32, עמ' 11 שורה 35):

"לא פניתי לנתבעת 3 מכיוון שהיה מדובר בדף של המרכז הישראלי לנפגעי כתות, זה לא גוף שאנחנו נתקלים בו בפעם הראשונה, זה גוף שכל האנשים בו פועלים בשליחותם ובמצוותם של אותו גוף שנקרא המרכז או של אהרון אפלבאום.

...

... אנחנו לא ידענו לא (צ"ל על – מ.ב.) קיומה עד למועד הפרסום."

- היינו, גם נציג התובעת רואה בפרסום כעניין של המרכז ורואה במודעות כ"דף של המרכז" – ללא התייחסות אישית לנתבעת 3, עליה לא שמע מעולם עד לבירור הרישום הטכני.
35. כאשר התבקש לאשר כי היריבות של התובעת היא עם המרכז ומר אפלבאום ולא עם הנתבעת 3, שלל נציג התובעת עמדה זו וטען כי לא רק שהנתבעת 3 היא בעלת הדומיין ממנו נעשה הפרסום, אלא שהיא עצמה מפרסמת תכנים של המרכז ושל המנכ"לית הראשונה שלו. באותה נשימה המשיך הלה וטען כי "התקשרה אלינו למוקד, אשה שהציגה עצמה כדליה אלוני מפתח תקווה וביקשה להיפגש עם הרב לייטמן לפני המועד של הפרסומים ומכיוון שאני מבין את המשמעות של להיות בעלים של "דומיין" ומכיוון שאני לא מאמין בצירופי מקרים, לי ברור לחלוטין שהיא קשורה בטבור לניסיון ההכפשה" (ובהרחבה - עמ' 12 שורות 1-32).
36. מדובר במעין יתיאוריית קונספירציה שלא מצאתי לה ולו בדל אחיזה בראיות:
- לא הוכח כל קשר ענייני של הנתבעת 3 למרכז או לאתר.
 - לא הוכח כי פרסום המודעות נעשה מהדומיין של האתר.
 - לא הוכח קיומה של השיחה הנטענת שהתבצעה לכאורה למוקד של התובעת ולא הוכח כל קשר בין אותה מתקשרת-לכאורה לבין הנתבעת 3.
 - לא הוכח כל פרסום שהוא שבו פרסמה הנתבעת 3 תכנים של המרכז ושל המנכ"ליית הראשונה שלו (וממילא אין תימוכין כי יש בדבר פסול כשלעצמו).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

37. כאשר נדרש נציג התובעת להוכיח אמירותיו בעלמא לפיהן פרסמה הנתבעת 3 "תכנים של המרכז" טען לפתע שהתכוון לכך שבאתר הפרטי של הנתבעת 3 יש קישור "למישהי בשם דורית ארבל שמומחית בדיני משפחה, בכתות מיסטיות וקבוצות רוחניות".

נתבעת 3 העידה כי היא מכירה את גב' ארבל כחברת משפחה ושותפה למגורים עת היו סטודנטיות. עוד העידה כי על בסיס זה המליצו האחת על השנייה באתרים שלהן והיא ציינה את פרטי הגב' ארבל כפי שזו ביקשה ממנה, ומבלי שהנתבעת 3 עצמה עוסקת בכתות (עמ' 34 שורה 20-25).

38. עוד טען נציג התובעת כי מאחר ונתבעת 3 ערכה את אתר שפ"י (השירות הפסיכולוגי הייעוצי של משרד החינוך) ומאחר והוא מצא באתר שפ"י התייחסות כללית לנושא כתות ומאמר של מנהלת המרכז הקודמת – מבחינתו הנתבעת 3 "זו היא" (עמ' 12 שורות 21-32, וראו גם עמ' 13 שורות 25-26, עמ' 15 שורות 3-5).

הנתבעת 3 העידה כי כשהייתה סטודנטית הייתה שותפה בייסוד אתר של משרד החינוך ותפקידה היה לפנות לפסיכולוגים ולבקש שיספרו על עבודתם וישלחו תכנים למחלקת המחשוב של משרד החינוך ולמנהלת האגף של שפ"י. הנתבעת 3 לא הייתה במעמד של ניהול ולא הייתה אחראית לתכנים המפורסמים באתר או לסינונם (עמ' 34 ש' 31-35 עמ' 35 שורה 6).

39. למותר לציין כי דעתי אינה כדעת התובעת ולא ראיתי בדברים אלו ולו התחלה של תשתית היוצרת קשר קלוש בין הנתבעת 3 למרכז או לאתר, ובוודאי שאין בכל האמור לעיל כדי ללמד על הקשר הרלוונטי לענייננו לעניין רישומה השגוי כבעלת הדומיין.

40. העובדה כי הנתבעת 3 לא הייתה מודעת לרישום השגוי כבעלת דומיין האתר אינה מפתיעה, שכן כפי שיבואר להלן לרישום זה אין כל משמעות בתפעול השוטף.

יתר על כן, מהראיות עולה כי הנתבעת 3 אינה עוסקת ואינה מודעת לתחום הפעלת האינטרנט, ואפילו אתר האינטרנט הפרטי שלה אינו מעודכן או מטופל באינטנסיביות רבה, כשגם הכתובת המופיעה בו אינה מעודכנת (עמ' 33 שורות 2-4):

"ש. אבל באתר האינטרנט שלך בשנת 2017 עדין רשום רחוב ברטנוב.

ת. כי האתר לא היה מעודכן, לקחתי בעצם מישהי שבנתה את האתר מחדש ועדכנה אני לא מבינה במחשבים ולא ידעתי לעדכן ולא היה לי אף אחד שיעדכן. אני לא מבינה בזה."

41. קצרה היריעה מלצטט את כל חקירתה של הנתבעת 3 אך אבהיר כי חקירתה הנגדית של הנתבעת 3 אך הוסיפה ושכנעה כי ענייננו בטעות גרידא, שלא בטובתה של הנתבעת 3, אשר התובעת נאחזה בה, ולדאבון הלב ממשיכה גם בשלב זה לאחוז בה, שלא בתום לב (וראו לדוגמא עמ' 33 שורה 12 – עמ' 34 שורה 14).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 16-02-56873 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

42. לאור כל המפורט לעיל ולהלן, נראה כי עדותו של הנתבע 2 בעניין זה מסתברת כתיאור הנאמן ביותר של המציאות (עמ' 32 שורות 17-15):

"אני סבור שבגלל הקלות שאפשר לכתוב דומינים חברת לייב סיטי עשתה טעויות ובלאגן והתובעים פשוט ניצלו את זה כדי שיותר אנשים יפחדו לדבר על בני ברוך, לעזור לאפלבאום, וכדי שיהיה משטר אימה."

43. סיכומו של דבר, לנתבעת 3 אין ולא היה כל קשר ענייני או מעמד במרכז, באתר-המרכז או בבלוג.

אופן הרישום כבעלים או איש קשר

44. התובעת כפרה בטענה כי רישום הנתבעים 1 ו-3 כבעלי דומיין הבלוג או האתר במועד הרלוונטי לענייננו היה עקב טעות. עוד טענה כי מעמדם ומעמדו של הנתבע 2 מחייב את קביעת אחריותם לפרסום.

45. לתמיכה בטענתה הגישה התובעת חוות דעת של מר ערן שיוביץ כמומחה מטעמה העוסק, על פי פרטי הניסיון בחוות הדעת, בשיווק באינטרנט.

46. בחקירתו הנגדית של מר שיוביץ עלה כי הוא בעל תפקיד משמעותי וותיק אצל התובעת ואף תורם לה באופן קבוע מכספו ומזמנו. עוד עלה כי הוא תלמיד אצל התובעת מזה כ-18 שנה, מלמד במסגרות הלימוד שלה, שותף לעריכת ספריה ולהפצת 'חכמת הקבלה' לקהל הרחב, היה מעורב בתהליך הכשרה או ארגון כח אדם ארצי שלה, השתתף בתכנית בערוץ 'קבלה לעם' ועוד (עמ' 17 שורה 23 – עמ' 19 שורה 3 וכן עמ' 19 שורה 27 – עמ' 20 שורה 9).

47. כפי שנאמר לא אחת בפסיקה, משקל עדותו של מומחה ניטרלי, שאין לו כל קשר עם מי מבעלי-הדין ואין לו כל עניין בתוצאות המשפט, שונה מהמשקל שיש לייחס לעדות מומחה העומד בקשר עם בעל הדין מטעמו הוא מעיד ויש לו עניין ישיר בתוצאות ההליך (ראו לדוגמא [ת"א 41255-12-09 כביש חוצה ישראל בע"מ נ' קל-בנין בע"מ \(נבו, 02.06.2012\)](#); [ע"א 9248/05 מתן י. מערכות תקשורת ואיתור בע"מ נ' מילטל תקשורת בע"מ \(נבו, 22.08.2006\)](#)).

48. בחוות דעתו טען מר שיוביץ כי בעלות על דומיין משמעה "בעלות מלאה על אתר אינטרנט מסויים, על הדואר האלקטרוני שלו, על השאלה להיכנס ינותב, ומול אילו שרתים יעבוד, כמו גם על הנוכחות שלו בתפוצת האינטרנט".

מדובר באמירה שלא הוכחה, לא הוצגה משמעות הביטוי "בעלות מלאה על אתר אינטרנט" ולא הוצג קשר הכרחי בין רישום הבעלים לבין כתובת הדואר האלקטרוני ומי מחליט על הניתוב, השרתים או הנוכחות בתפוצת האינטרנט.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

49. בחקירתנו הנגדית של מר שיוביץ עלה כי הנאמר בה באשר לנהלי רישום דומיין אינו מוחלט ואינו חל בהכרח בכל רשמי הדומיינים. חוות דעתו התייחסה לרשמי דומיינים מסוימים, שאינם הרשמים המעורבים בענייננו, בעוד שאין חולק כי המדיניות וההקפדה על פרטים משתנה מחברה לחברה ומרשם לרשם.

רישום ראשון של בעל דומיין

50. מר שיוביץ ציין כי רישום דומיין חדש נעשה באמצעות חברת רישום מתווכת, כאשר לצורך כך יש לפתוח חשבון אצל אחד הרשמים, לספק לרשם פרטים של בעלים ושל איש קשר אדמיניסטרטיבי או טכני ולשלם עבור הדומיין, כאשר החברות המתווכות נוהגות לדרוש ששמו של המזמין יופיע כבעל הדומיין.

מניסיונו של מר שיוביץ, "ככלל נהוג שאם נותן שירות רושם דומיין על שם לקוח שלו, הדומיין יירשם על שם הלקוח ונותן השירות יוגדר כמנהל טכני".

ודוק – "ככלל" ו-"נהוג", אך לא הכרחי ולא מחייב, וזאת אף מפיו של מומחה מטעם התובעת.

51. מר שיוביץ המשיך וציין בחוות דעתו כי למידע שמוזן בשם המתחם ובעיקר לכתובת הדואר האלקטרוני שסופקה קיימת חשיבות רבה, משום שלפני פקיעת התוקף של המתחם תישלח הודעת דואר אלקטרוני לכתובות הרשומות, כדי להזכיר שנדרש חידוש בעלות. כדבריו "אם הוחלפה הכתובת ולא עודכן הרישום, לרשם לא תהיה אפשרות לאתר את בעלי הדומיין".

היינו – מר שיוביץ מניח את הסביר, כי קיימת אפשרות לנתק בין פרטי הגורם הרישום כבעלים לבין כתובת הדואר האלקטרוני שנמסרה. אם הכתובת נכונה – הודעות יישלחו אליה כסדרן ללא תלות בשם הבעלים, גם אם הוא שגוי. אם הכתובת שגויה – לא יתקבלו הודעות אף אם שם הבעלים נכון.

העברת בעלות בדומיין

52. באשר לתהליך העברת בעלות בדומיין טען מר שיוביץ כי מדובר בהליך מורכב יותר מרישום ראשוני. לדבריו התהליך מתבצע אצל אותו רשם שאצלו נרכש הדומיין מלכתחילה וכרוך בהליך בירוקרטי ותשלום. מר שיוביץ בחר לתאר את פרטי תהליך ההעברה בחברת דה-נט וטען כי שם נדרש אישור עורך-דין לחתימת הבעלים/מחזיק נוכחי ולחתימת הבעלים/מחזיק החדש. אין חולק כי הדומיינים נשוא ההליך כאן לא נרשמו בחברה זו.

53. לעניין התביעה כאן ציין מר שיוביץ כי על פי בדיקתו היה הנתבע 1 הבעלים הרישום של דומיין הבלוג והנתבע 2 היה רשום כמנהל והאיש הטכני שלו במועד הרלוונטי לענייננו. לגבי הדומיין

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

של האתר ציין מר שיוביץ כי היה בבעלות הגב' איילת קדם (מנכלי"ת קודמת של המרכז) בין השנים 2006-2010, אך בשנת 2010 עבר לבעלות הנתבעת 3 ונותר בבעלותה כ-6 שנים (עד לתביעה דנן).

54. בסיכום חוות דעתו טען מר שיוביץ כי "ככל שהליך העברת דומיין בוצע לפי הנהלים המקובלים כפי שהוצגו בסעיף 29 (בחוות דעתו, מ.ב.), הרי שיש להסיק מכך כי הנתבעת 3, גב' אלוני, הייתה מודעת להליך העברת הבעלות על שמה ונקטה בפעולות לצורך ביצועו...".

ושוב – "ככל ש-" ו"הנהלים המקובלים" – אך לא אמירה קונקרטית מחייבת לענייננו.

55. עם זאת, ועל אף טענתו כי בהעברת דומיין נדרשת הוכחה כי המעביר הוא הבעלים, למשל ע"י העברת תעודת זהות, הודה מר שיוביץ בהמשך כי (עמ' 21 שורות 34-31):

"האנשים הטכניים שדיברנו קודם, הם אנשים שמנהלים את הדומיין עבור בעל הדומיין הם לא יכולים להעביר את הבעלות בדומיין בלי האישור של בעל הדומיין. אם אני חברת שיווק דומיין שקונה דומיין ללקוח שלי והדומיין על שמו ואני רוצה להעביר בעלות של דומיין אני חייב את האישור שלו אחרת הייתי מחזיק אותו כבן ערובה".

מר שיוביץ לא ציין מהו האישור הנדרש ונראה כי מדובר ביחסי אמון ותו לא, אך בוודאי לא מדובר במנגנון חסיין מטעויות.

56. בהמשך הודה מר שיוביץ כי מדובר ב"הנחה" ולא יותר (עמ' 22 שורות 2-1):

"ההנחה המקצועית שלי, שהרשם דומיניים כדי להעביר בעלות הוא חייב להוכיח את הזהות של בעל הדומיין".

57. כאשר נשאל מפורשות על הדרישות להעברת בעלות בדומיין סייג מר שיוביץ ואמר כי "רוב הרשמים דורשים אישור של עו"ד או ת.ז. או חתימה של הבעלים שהוא מאשר", אך הודה כי אין לו את הפרטים של ההעברה הספציפית נשוא התביעה ואין לו יכולת לדעת עליה, ובבירור נוסף עלה כי רק ערך 'בדיקה באינטרנט' וראה שזה 'דומה מקצועית' לכל מה שהוא מכיר (עמ' 22 שורות 20-35).

58. כאשר ענייננו בשתי העברות מסוימות מאוד הנדונות בתיק זה, יש לתמוה מדוע מצא לנכון מר שיוביץ לבדוק בדקדקנות את נהלי ההעברה של חברת רישום אחרת ולא את זו נשוא התביעה, וזאת בפרט לאור טענות הנתבעת 3 כי ההעברה בוצעה בטעות ושלא על דעתה.

59. תמיכה באפשרות לה טוענת הנתבעת 3 נמצאת בעדותו של הנתבע 2, שהצהיר במענה לחוות הדעת של מר שיוביץ כי הדרישות והנהלים אצל הרשמים השונים משתנות ומגוונות, בהתאם למספר משתנים. הנתבע 2 הצהיר עוד כי במהלך עשרים שנות מקצוע וטיפול במאות דומיינים – לא נתקל מעולם (!) בצורך בחתימת עורך-דין.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

60. יתר על כן, על פי עדותו, ניתן לרשום דומיין באופן אנונימי לחלוטין או אף על שם פיקטיבי, ואצל הרוב המוחלט של הרשמים כלל לא נדרשת הזדהות משום סוג לשם רישום דומיין.

מאליו ברור שאם מתאפשר רישום שם פיקטיבי כבעל הדומיין, וממילא אין באפשרות הרשם לדעת האם השם פיקטיבי או לא, בהכרח בעת העברת הבעלות אצל אותו רשם לא מומצא מסמך זיהוי ואותו רשם מסתפק בהכרח ב"חתימה" שאין לדעת מה מקורה ומי 'חתם' אותה.

61. למעשה, גם בתשובותיו של מר שיוביץ נמצאת האפשרות עליה מצביעה הנתבעת 3, ומר שיוביץ אינו יכול לשלול כי אם איש טכני טועה במילוי הטפסים או הרשם מבלבל שני דומיינים – הרי שרישום הבעלות יכול להיות שגוי ואיש לא יגלה את הטעות עד שלא תיבדק באופן יזום.

האתר ימשיך לפעול כסדרו בסיוע האיש הטכני, המיילים יגיעו לכתובת המייל שנרשמה מלכתחילה, ורק שם הבעלים שאין לו כל משמעות מעשית בחיי-תפעול האתר יהיה שגוי.

62. כך, לדוגמא, השיב מר שיוביץ בחקירתו החוזרת לשאלת ב"כ התובעת כי (עמ' 23 שורות 5-6):

"אם אף אחד לא זייף כלום, הסבירות מאוד גבוהה ממה שאני מכיר שהבעלים ידע ואישר את העברת הדומיין. האפשרות האחרת זה שכל אחד יעביר דומיין למי שבא לו."

גם בניסיון תיקון זה אין כדי לשלול את האפשרות – שהיא הסבירות הגבוהה והמתקבלת בענייננו – כי נעשתה טעות בהעברת הבעלות בדומיין האתר, בין ע"י האיש הטכני מטעם המרכז ובין במשרדי רשם הדומיינים.

63. על פי עדות הנתבע 2, חברת BOX.CO.IL בה נרשם הבלוג דרשה לצורך העברת הבעלות בדומיין טופס מסוים והחתמת הבעלים הישן בלבד, בצירוף התשלום. לא נדרש אישור לחתימה, זיהוי החותם או כל אמצעי בקרה אחר.

64. זאת ועוד, בניגוד לעדות מר שיוביץ כי לא בדק ספציפית את נהלי ההעברה בחברת BOX.CO.IL ומבלי שהובא לדבר כל תימוכין, טען ב"כ התובעת בעלמא במהלך חקירתו הנגדית של הנתבע 2 כי הוא עצמו בדק אישית את הדברים בחברה ונאמר לו שלשם העברת בעלות בדומיין יש לצרף צילומי ת.ז. של שני הצדדים. גם על טענה זו השיב הנתבע 2 נחרצות: (עמ' 24 שורות 30-33):

"ת. אני עוד לא נתקלתי בדרישה כזאת. יכול להיות שזה נכון יכול להיות שזה מדיניות שהשתנה אולי זו מדיניות שהייתה בתוקף, מכיוון שאינך מוציא לי מסמך בעניין הזה יכול להיות שזה לא נכון."

65. הנתבע 2 הוסיף והבהיר שלהעביר בעלות בתוך רשם זה בדרך כלל דבר מאוד פשוט, והוא יודע בוודאות ששם לא צריך להזדהות (עמ' 25 שורות 1-2). הנתבע 2 אף הבהיר כי הדבר שונה כאשר

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

מבקשים העברה מרשם לרשם, שאז דורשים הרשמים דרישות מיוחדות וכול אחד ממציא מה שהוא אומר' (עמ' 25 שורות 14-3).

66. בנוסף לכל האמור לעיל, נראה כי ניתן ללמוד על הדרך הפשוטה בה נעשית העברת בעלות בדומיין מהאופן בו בוצעה בפועל, לאחר הגשת התביעה, ההעברה בבעלות הדומיין של האתר משמה של הנתבעת 3 לשמו של מרכז (עמ' 35 שורות 11-7):

"ש. איך ביצעת את הפרוצדורה של העברת שם הדומיין משמך למרכז? 28.2.16?
הדומיין היה רשום על שמך ולמחרת אולי יומיים, ב1.3.16 היה כבר רשום למרכז?
היית מעורבת בתהליך הזה?"

ת. התקשרתי לאור בן זאב בלייב סיטי ברגע שקיבלתי את התביעה וכשראיתי שמדובר באינפו כתות. הסתכלתי באינטרנט והתקשרתי גם לרחל וביקשתי מהם שיטפלו בזה. אני לא עשיתי את ההעברה אני לא מתמצאת בזה. שיחת טלפון ומייל מצורף כאן, שביקשתי שהם יטפלו."

למותר לציין כי התובעת אף לא שאלה את הנתבעת 3 אם נדרשה לחתום בעצמה על טופס או לשלוח צילום תעודת זהות.

67. לסיכום, העברת בעלות בדומיין אצל הרשמים הרלוונטיים לענייננו היא הליך שיכול היה להתקיים ללא צורך בהזדהות או פעולה מיוחדת מצד הבעלים הקודם, כפי שקרה כאן. מטבע הדברים מדובר בהליך טכני שיכולות ליפול בו שגיאות, ושגיאות אלו עשויות שלא להתגלות משך שנים שכן אין לפרטי בעל הדומיין כל השלכה מעשית על תפעולו השוטף של האתר או הבלוג.

רישום האיש הטכני

68. באשר לאופן רישום האיש הטכני אין חולק, ומר שיוביץ העיד כי בעל הדומיין יכול לשנות את פרטיו בצורה פשוטה, ולא צריך אישור או הוכחה לזהות האדם (עמ' 16 שורות 20-13). בכלל זאת ציין כי:

"ברירת המחדל היא שבעל הדומיין הוא האיש הטכני, הסיבה שמגדירים איש טכני כי בעל הדומיין לא יודע לנהל טכנית את הדומיין ולכן הוא נותן הרשאה לדמות אחרת להתנהל מול חברת הרישום, זה המשמעות של רישום איש טכני."

69. עדות זו ממחישה אף היא כי לפרטי בעל הדומיין אין משמעות מעשית בחייו השוטפים של האתר או הבלוג, וכאשר נדרש טיפול טכני בדומיין – ממילא האיש הטכני הוא שמבצע זאת. ודוק – טיפול טכני ולא יותר.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

ביצוע הפרסום

70. התובעת לא הוכיחה ולא התיימרה להוכיח מיהו המפרסם בפועל של המודעות.

התובעת מבקשת שבית המשפט יניח את "המובן מאליו" לדידה והוא שהמרכז אחראי לפרסום הכולל לינק המוביל אליו, ואף אפלבאום אחראי שכן לטענתה הוא פעיל משמעותי במרכז ודף הנחיתה באתר המרכז מכיל לינק המוביל לבלוג שלו. בעניינם של המרכז ומר אפלבאום לא אדון, כאמור, ואולם אף אם היו מוכחות ומתקבלות טענות אלו – לא עלה בידי התובעת להוכיח את 'קפיצת הדרך' מהמרכז וממר אפלבאום לנתבעים שבפנינו.

71. התובעת מבקשת לקשור את הנתבעים דן לתנאי הפרסום בחוק באמצעות סעיף 11 בחוק איסור לשון הרע הקובע כדלקמן:

11. (א) פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע, האדם שהביא את דברי לשון הרע לאמצעי התקשורת וגרם בכך לפרסומו, עורך אמצעי התקשורת ומי שהחליט בפועל על הפרסום, ובאחריות אזרחית ישא גם האחראי לאמצעי התקשורת.

(ב) באישום פלילי לפי סעיף זה תהא זו הגנה טובה לעורך אמצעי התקשורת שנקט אמצעים סבירים כדי למנוע פרסום אותה לשון הרע ושלא ידע על פרסומה.
(ג) בחוק זה –

"אמצעי תקשורת" – עתון וכן שידורי רדיו וטלוויזיה הניתנים לציבור;

"עורך אמצעי תקשורת", בעתון – לרבות עורך בפועל, ובשידור – לרבות עורך התכנית שבה נעשה הפרסום;

"אחראי לאמצעי התקשורת", בעתון – המוציא לאור, ובשידורי רדיו וטלוויזיה – מי שאחראי לקיומם.

72. התובעת טוענת כי הפסיקה הכירה באתרי אינטרנט כאמצעי תקשורת ועל כן היא פונה כברור מאליו לדון בהיות הנתבעים 'עורכים ואחראים' לאתר ולבלוג. אין בידי לקבל קיצור דרך זה.

התובעת לא הוכיחה את מהותו של האתר של המרכז, מאפייניו, אופי הפרסומים בו וכיוב' על מנת שייקבע כי ענייננו באתר הנכנס לגדר "אמצעי תקשורת". אין בתיק שבפניי ראיות האם אתר המרכז פועל כמעין 'פורום' המפרסם דברי גולשים או שמא מפרסם האתר מידע יזום של המרכז עצמו ומטעמו בלבד. די בעניין זה לבדו כדי לדחות את הטענה כי האתר נכנס לגדרי סעיף 11 בחוק.

מהראיות עולה כי בבלוג פורסמו מסמכים משפטיים ודברים הנוגעים להליך בין התובעת למר אפלבאום ואחרים. גם כאן, לא העלתה התובעת טענה סדורה מדוע מהווה הבלוג אמצעי תקשורת כהגדרתו לעיל.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

73. הפסיקה אליה מפנה התובעת אף היא אינה מסייעת בידה. בע"א (מחוזי ת"א) 51326-10-15

ד"ר יצחק יעקב ליבנה נ' ליגמנט בע"מ (נבו, 26.09.2016) נאמר:

"ויוודגש, כמובן שלא כל אתר אינטרנט ייחשב כאמצעי תקשורת, ולא בכל מקרה יש להטיל אחריות בגין פרסום באתר על האתר ועל מנהלו או עורכו, אלא יש לבחון כל מקרה לגופו" ... "יש חשיבות למידת "השליטה" של אתר האינטרנט, מנהליו ועורכיו על הפרסום בקביעה האם להטיל עליהם אחריות".

באותו עניין קבע בית המשפט כי:

"מעדותו של משיב 2 עולה בברור כי לאתר האינטרנט היה מנגנון סינון לגבי פרסום כתבות, וכי במקרים מסויימים הכתבות שהועלו על ידי גורמי חוץ עברו סינון על ידי צוות האתר לפני פרסומם."

בהתאם לכך, הוטלה באותה פרשה אחריות אישית על מי "שאיפשר את פעילות האתר, והיה מעורב בהפעלתו וניהולו".

דא עקא, אף אחד מהנתבעים אינו חלק מ"צוות האתר" במובן אליו מתכוון ע"א 51326-10-15 והם אינם חלק מ"מנגנון סינון" כלשהו של תכני האתר או הבלוג.

74. כפי שנאמר באותה פרשה, הנטייה היא להטלת אחריות על מנהל או עורך שמבצע סינונים לתכנים המתפרסמים באתר ושולט בפרסומם כ"יד מכוונת" - אך אין בין אמירה זו לבין הנתבעים בענייננו דבר וחצי דבר.

לא רק שלא הוכח ולו בריחוק כי למי מהנתבעים הייתה שליטה או יכולת סינון לתכנים שהועלו לאתר או לבלוג, אלא שמהראיות שנשמעו ניתן לקבוע את ההיפך הגמור – לנתבעת 3 לא היה כל קשר לאתר ולפרסומיו ולנתבעים 1-2 (כמו גם לחברות שבהן פעלו), לא היה כל מעמד לסנן, להחליט או אף לדון בתוכן הפרסומים שהועלו על ידי החברות באופן טכני גרידא.

75. ראו לעניין זה גם את פסק דינה של כב' השופטת ר' רונן בת"א (שלום תל אביב-יפו) 37692/03 יצחק סודרי נ' ארנון שטלריד (נבו, 01.08.2005), המנתח כעניין שאינו נקי מספקות את מאפייניו של אתר אינטרנט כעיתון, בוחן האם יש לאתר עורך הממייין ומסנן את התכנים המתפרסמים בו, וקובע כי האתר שבפניו אינו עונה להגדרת "אמצעי תקשורת" ואין למנהל האתר ואחד ממקימיו ומבעליו אחריות לתוכן הפרסומים בו:

"האתר משמש אם כן תשתית טכנולוגית לפרסומים המתפרסמים בו, תשתית שבאמצעותה יכולים אנשים "להקים" פורומים, ואחרים יכולים לפרסם את דעותיהם במסגרת אותם פורומים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

... האתר דומה לכיכר גדולה. מקימי האתר אחראים להקמת הכיכר ולתחזוקתה. הם מאפשרים מבחינה טכנית לאחרים להקים בכיכר לוחות מודעות בנושאים כאלה ואחרים, לוחות שעליהם יכולים אנשים המעוניינים בכך לתלות פרסומים כאוות נפשם.

כאמור, בהתאם לדוגמה שלעיל, הנתבע הוא מי שהקים את הכיכר, הוא מתחזק אותה, ויש לו גם יכולת למנוע כניסה של "מנהלי פורומים" שונים או של מפרסמים שונים לשטח הכיכר (במשמעות המשפטית של יכולת זו נדון להלן), ואף יש לו יכולת להסיר מודעות מלוחות המודעות. אולם – לא ניתן לראות את הנתבע כמי שמפרסם בעצמו את המודעות על גבי לוחות המודעות. המפרסמים הם אנשים אחרים. יתכן שניתן לאתר אותם ולברר את זהותם, ויתכן שלא. אולם הקושי באיתור ובזיהוי של המפרסמים עצמם, אינו הופך את הנתבע ל"מפרסם". הקמת הבמה שבה מבוצעים הפרסומים הפוגעים ותחזוקתה, אף היא אינה הופכת את הנתבע למי שפרסם את הפרסומים הפוגעים.

10. השאלה מי פרסם את הפרסומים הפוגעים היא לטעמי שאלה עובדתית, שאינה קשורה בשיקולי מדיניות, וכפי שצויין לעיל, לאור אופן הפעולה של האתר, ולאור חומר הראיות שהוצג בפני, אינני סבורה כי הנתבע הוא מי שפרסם את הפרסומים."

76. בהתאמה לת"א (שלום תל אביב-יפו) 37692/03 – אם מקים 'כיכר' בה מוצבים 'לוחות מודעות' אינו אחראי לפרסומים אותם מעלים מפרסמים שונים על הלוחות, בוודאי שאיש שירות טכני או מי שרשום בשגגה כבעל הדומיין אינו אחראי לפרסומים שמעלה אותה "יד מכוונת והרוח החיה" שמנהלת בפועל את האתר/בלוג ועומדת מאחוריו. ובהתאמה לענייננו – הנתבעים והחברות שבניהולם אינם אחראים לפרסומיהם של מר אפלבאום והמרכז, הם אינם "יד מכוונת", 'רוח חיה' או בעלי מעמד לעריכה וסינון.

77. נציג התובעת עצמו הודה כי מאחר ואינו יודע להקים אתר אינטרנט לעסק הפרטי שלו או להחליף גורמים בו – הוא מעסיק אנשים שיודעים לעשות זאת (עמ' 10 שורות 1-2).

78. התובעת ניסתה לבנות טענותיה לנתבעים מהביצוע הטכני של התקנת "לינק", כפי שהיה כאן מהמודעה לאתר או מהאתר לבלוג, אך כששאלה את הנתבע 2 מי מבצע את הפעולה הטכנית שמאפשרת הפעלת לינק הבהיר הלה כי 'התסריטים הם כל כך רבים שאני בכלל לא יודע מאיפה להתחיל' (עמ' 27 שורות 3-6).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

79. כאשר נשאל הנתבע 2 על הלינקים מהבלוג של אפלבאום, היינו לינקים שנמצאים בבלוג עצמו ומפנים לאתרים אחרים, השיב הנתבע 2 כי אכן אלו נעשו טכנית ע"י עובדי דוראן בהתאם לבקשת אפלבאום (עמ' 31 שורות 25-30).
80. כפי שראינו לעיל, הוראות סעיף 11 בחוק מטילות באופן מפורש אחריות לפרסום לשון הרע באמצעי תקשורת על עורך אמצעי התקשורת ועל מי שהחליט בפועל על הפרסום. הסעיף אינו מטיל אחריות על האנשים הטכניים שמאחורי הקלעים, כעובדי הדפוס והשליחים. בענייננו יש לראות את הנתבעים 1-2 כעובדי הדפוס והשליחים וככאלו לא תוטל עליהם אחריות. הם אינם יד מכוונת ולא אחראים לסינון התכנים כעורך עיתון.
81. לסיכום - הפסיקה דנה במקרים בהם יש לשקול הטלת אחריות על מנהל אתר אינטרנט בו מתפרסמות דעות גולשים או מוקמים על ידם פורומים. בפסיקה זו נדונה השאלה מה מידת הפיקוח שיש לצפות ממנהל האתר להפעיל על התכנים המתפרסמים בפלטפורמה שאותה יצר ועליה הוא שולט. בכל מקרה דובר במקרים אלו על יכולת השליטה המהותית והסינון הענייני שיכול אותו נתבע, מנהל האתר, להפעיל לגבי הפרסומים המועלים באתר.
82. בתביעה כאן נתבעים מי שנמצאים בדרגה טכנית ונמוכה הרבה יותר מכל אלו. ענייננו באותם אנשי שירות טכניים המספקים לאחראי היסודי לפרסום את הביצוע עצמו – 'העבודה השחורה' של העלאת התכנים שאותו מנהל סינן ובחר. הלכה למעשה לאנשי שירות אלו אין כל מעמד להביע עמדה או דעה ומצופה מהם לספק שירות מקצועי ונייטרלי, חף מביקורת והתערבות. הגשת התביעה כאן כמוה כהגשת תביעה נגד פועל הדפוס בעיתון.
83. ודוק – אין ענייננו בפרסום הגובל ב'פקודה בלתי חוקית בעליל' או פרסום מסית וקיצוני בצורה יוצאת דופן. ענייננו בפרסום מודעות אשר יש לדון האם הן עולות לכדי לשון הרע, ולא בכדי. בענייננו לא רק שאין חולק כי המפרסם עצמו אחראי לפרסום (בין אם הוא נוטל אחריות זו מיוזמתו ובין אם היה נקבע כך בהעדר הסכמה), אלא שממילא רחוקה הדרך, ויש לומר בלתי עבירה, להטיל אחריות נוספת גם על אותם אנשי מקצוע טכניים שהתקשרו עמו בהסכם שירותים להעלאה הטכנית של אותם פרסומים.
84. ושוב יודגש – בענייננו אף לא הוכח כי המודעות פורסמו על ידי 'בעל הדומיין' של האתר, ובוודאי לא ע"י מי שרשום כי בעל הדומיין או 'האיש הטכני' של הבלוג.

סיכום

85. ענייננו בתביעה שהגישה התובעת בטענה כי יש להטיל על הנתבעים אחריות לפרסום מודעות שלטענתה מהווה לשון הרע, וזאת בהיות הנתבעים 1 ו-3 רשומים כי בעל דומיין של הבלוג והאתר בהתאמה, והנתבע 2 רשום כי איש טכני של הבלוג.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

86. בראיות הוכח כי במועד הרלוונטי לענייננו הנתבע 1 נותר רשום בשגגה כבעל הדומיין בבלוג אף כי לא היה לו כל קשר אליו, חברה בבעלות הנתבע 2 נתנה שירות טכני לבלוג, והנתבעת 3 הייתה רשומה בשגגה כבעלת הדומיין של האתר.

87. עוד הוכחה הקלות בה נעשות טעויות בעת העברת בעלויות בדומיין – בין כאשר תהליך לא מושלם עד תומו וכך לא מועברת הבעלות בדומיין הבלוג מהנתבע 1 אף כי הסתיימו שירותי החברה שלו לבלוג; ובין כאשר בשגגה מעודכנים פרטי הנתבעת 3 כבעלת דומיין האתר רק משום שהיא מחזיקה אתר פרטי אחר אצל אותו רשם דומיינים אצלו רשום גם אתר המרכז.

88. בראיות הוכח כי תיקון הטעויות נעשה באותה קלות, בין כאשר הנתבע 1 לא נדרש לאמצעי זיהוי מיוחד כאשר הועברה בעלות בדומיין הבלוג ממנו למר אפלבוואם ובין כאשר הנתבעת 3 לא נדרשה לדבר(!) כאשר הועברה הבעלות בדומיין האתר ממנה למרכז.

89. זאת ועוד, ובבחינת למעלה מן הדרוש, נקבע כי רישום מי מהנתבעים כבעל דומיין או כאיש טכני אינו מטיל עליהם אחריות כמבוקש כאן וכי לא רק שלא הוכח כי יש לראות באתר כאמצעי תקשורת וקיים ספק אם יש לראות את הבלוג ככזה; אלא שגם אם היו נחשבים האתר והבלוג לאמצעי תקשורת – אין ברישום האמור של הנתבעים כדי להעמידם כ"עורך" או "אחראי" באמצעי תקשורת כדרישות סעיף 11 בחוק איסור לשון הרע, שכן איש מהם אינו מנהל את תוכן האתר או הבלוג, אינו מסנן את תכניו או שולט בהם ואינו מאשר או בוחן את הפרסומים בו.

90. מעל כל זאת יש לזכור כי לא הוכח שפרסום המודעות נעשה מתוך האתר או הבלוג, אך דיון בכך מתייתר ממילא לאור כלל הקביעות דלעיל.

91. אשר על כן אני מורה על דחיית התביעה נגד הנתבעים.

92. התובעת תישא בהוצאות כל אחד מהנתבעים וכן תישא בשכר טרחת עו"ד לנתבעים 1-2 בסך 65,000 ₪ ובשכ"ט עו"ד לנתבעת 3 בסך 65,000 ₪.

ניתן היום, י' אב תשע"ט, 11 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.

מיקה בנקי, שופטת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 56873-02-16 עמותת בני ברוך נ' רמז ואח'

